

"Politika" 7. 09. 1994

КОНАЧАН РАСКОЛ У СДА САНЦАКА

Последњи брањоци имена и дела Сулејмана Угљанина

Расим Љајић: То више није СДА. – Координационо тело уводи ванредно стање у СДА, а секретар странке каже да то није по статуту. – Општински одбори СДА не признају ванредно стање

Нови Пазар, 6. септембра

– Сада се стварно види да сте ви, муслимани, постали од Срба, свађате се између себе више него ми – иронично ће један Србин свом давнашњем пријатељу муслимани у кафранском разговору, каквих још има, упркос „сложеним међунационалним односима“.

– А, не, ми смо то усавршили. Видиш да смо у праву када тврдимо да је некада српска елијата прелазила у ислам – не остаје му дужан гост, који из новокомпонованих верских разлога у кафани не пије алкохол.

Ко је кога искључио

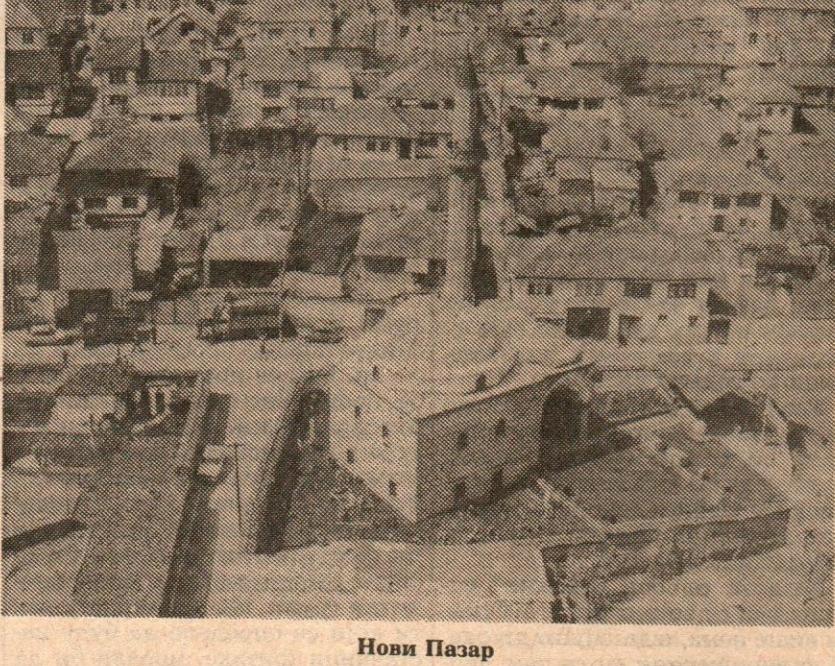
Словенско порекло муслимана више није болна тачка. Недавни скуп „Санџачки интелектуални круг“ јавно је поново ову теzu, тражећи место под сунцем за своје сународнике, али сем места и још понешто – статус конститутивног народа у новоствореној Југославији, а зауврат, мусимани ће бити лојални тој држави. Оних што су на оснивачким митинзима СДА пре четири године узвикивали паролу о аутохтоности муслимана, који су по тадашњим говорницама на овом простору ислам примили пре Мухамеда, сада у санџачким интелектуалним круговима нема.

Уместо свађе са историјом, „мусимански национални корпус“ је прешао на међусобне свађе. У Радио Нови Пазар наизменично долазе Адем Хајдаревић и Ахмет Курбашевић, тражећи да се саопштење оног другог не објави. Хајдаревић, по званичном потпису, шеф информативне службе такозваног Мусиманског националног већа Санџака (МНВС) и један од последњих бранилаца имена и дела Сулејмана Угљанина, донео је једном приликом читаву хрпу докумената СДА, у којима пише да је још у фебруару ове године у овој странци уведено ванредно стање. То значи да сем председника Угљанина, у изгнанству, и неког координатора тела у земљи, састављеног од седам чланова, никакви други органи странке не функционишу. То значи да ни секретар СДА Расим Љајић с тим функције не може да се легитимише, него само као један од седморице једнаких. Хајдаревић још показује одлуку Главног одбора СДА за Санџак, и који га

Такође, Груда отворено прича да је Угљанин из Турске послao огроман новац да се по новопазарским кафе-џаџиницама, главним местима за политику „испод жита“, дискредитују његови противници. Некима је, прича Груда, то донело зараду од по 7.000 марака, а бившем посланику Груди – батине. Двојица младића (тврди се да су Угљанинови

на је и песма захвалница „Да те није, Алија“, а група младих присталица ове политике је у ритму корачнице отпевала и стихове у којима су они „војска цихада“, па „војска Суљова која ће сломити ЈНА“.

Скуп је усвојио – не гласањем него аплаузом – резолуцију о ванредном стању у странци, о по-

Нови Пазар

следбеници) пресрели су га и бивши посланик је добио добре батине, чије последице још ублажава инјекцијама. Судија за прекраје није имао доказа да иза свега стоји Азем Хајдаревић, па је овога, после једне ноћи проведене у притвору, пустио.

Међутим, и једна и друга страна читаву ствар покушавају да објасне у различитом прилазу политици. Јер, када је још у јуну прошле године обелодањен тајковани меморандум за специјалан статус Санџака, а одмах после тога Угљанин, уплашен због потернице, побегао у Турску, секретар СДА Расим Љајић много пута је објашњавао да тај документ представља само основу за разговор са југословенским властима. Следбеници Угљанинове линије, међутим, тврде да од меморандума, по коме Санџак има све одлике државе, нема одступања и да тај документ представља минимум захтева.

Општински одбор СДА за Нови Пазар, који тврди да сарађује са Љајићем, потписује и саопштење

слушности Алији Изетбеговићу и Угљанину, о захтеву да власти Угљанину омогуће повратак у земљу и да се из „српских казамата“ пусте ухапшени. Очигледно, Угљанин још има много присталица у Новом Пазару, али неке, на које је дugo рачунао, изгубио је. Шефкет Крчић, уредник ревије „Санџак“, пре почетка скупа, на локалном радију објашњава да то координационо тело нема политичку снагу, па набраја да Февзија Мурић, председник Мерхамета, нема политичку функцију, да је Есад Цуцевић обичан новинар, да Ђасим Лукач не може да замењује ухапшеног Харуна Хацића, да једино Џемал Суљовић из Сјенице може да представља огранак ове странке а да је Адем Хајдаревић само чиновник, а не политичар у странци.

Ко манипулише подршком Изетбеговића

Скупу у Новом Пазару није присуствовао секретар СДА Расим Љајић. Да јесте чуо би жес-

Други стране не функционишу. То значи да ни секретар СДА Расим Јајић с те функције не може да се легитимише, него само као један од седморице једнаких. Хајдаревић још показује одлуку Главног одбора СДА за Санџак, у којој пише да су Исмет Хоцић, председник СДА за Нови Пазар, бивши посланици СДА Ризах Груда и Алија Махмутовић и секретар Општинског одбора СДА за Нови Пазар Ахмет Курбашин, истерани из странке. Одлука је са потписом и печатом. Али, ни друга страна не остаје дужна. Општински одбор СДА Новог Пазара са потписом председника Исмета Хоцића и са истим печатом доноси одлуку у којој пише да је за искључивање из странке надлежан само Општински одбор, а он је искључио само Азема Хајдаревића.

Сукоб новчане и политичке природе

Не би било за посматраче занимљиво ко је у ствари члан СДА чији печат важи, да није тумачења суштине сукоба. Бивши посланик СДА Ризах Груда, касније „министар за просвету”, тврди да је Угљанин обмануо муслимане Санџака, да је покупио паре које су биле намењене муслиманским студентима у Турској (од 320 немачких марака које је турска влада додељивала по студенту, Угљанин је младим Санџаклијама давао по седамдесетак марака, а остатак задржавао за себе).

Угљанин има све одлике државе, нема одступања и да тај документ представља минимум захтева.

Општински одбор СДА за Нови Пазар, који тврди да сарађује са Јајићем, потписује и саопштење у коме каже да не подржава ни Угљанина ни Јајића, макар док се овај други не огласи јавно, а он то до сада није учинио, али и да не признаје никакво у тајности заведено ванредно стање у странци.

Да би легализовали своју власт у странци, Угљанинови следбеници су, у суботу увече, у новопазарској концертној дворани, организовали скуп који су назвали свечаном седницом СДА поводом четврте годишњице оснивања ове странке. Реферишући о раду СДА, Џемаил Сульјовић, председник сјеничког огранка ове странке, набројао је све успехе „муслиманског националног покрета” (масован излазак муслимана на изборе 1990, када их је СДА позвала, и бојкотовање свих каснијих избора, када је странка од муслимана то тражила, референдум о политичкој и територијалној аутономији Санџака, бојкот позива у војску...). Скупом је руководило координационо тело у коме су сви Угљанинове присталице. Често су се позивали на „историјске одлуке”, донете на недавном симпозијуму у Анкари, на подршку Угљанина, а прочитан је и телеграм подршке од самог Алије Изетбеговића. Скуп је често прекидан скандирањем Угљанину и Изетбеговићу, отпева-

Ко манипулише подршком Изетбеговића

Скупу у Новом Пазару није присуствовао секретар СДА Расим Јајић. Да јесте чуо би жестоке оптужбе на свој рачун, али између редова, јер имена „издајника” нико није помињао, ваљда се држећи Угљанинове опаске да „Јајић још може да послужи”. Данас Јајић каже да то наводно увођење ванредног стања у СДА није по статуту странке, те да је закључак Главног одбора странке да се статут поштује, а група која себе назива координационим телом само хоће да преузме власт у странци. Јајић каже да се од скupa у Новом Пазару оправљују општински одбори СДА Новог Пазара, Пријепоља, Прибоја, Пљевља и Рожаја, а Јајић очекује да тако поступе и још неки органи.

– Шпекулише се и телеграмом подршке добијеним од Алије Изетбеговића – каже Јајић. – Ја сам са Изетбеговићем разговарао пре десетак дана и он је апсолутно против одлуке која води диктатури у странци.

Упитан да ли је и он члан координационог тела које га сада искључује из својих редова, Јајић каже да му је то предложено, али је он одбио, јер није по статуту. Уосталом, по Јајићу, та група која наводно говори у име странке „више није СДА, то је нешто друго”.

Славка Бакрачевић